

T. B. M. M.**TUTANAK DERGİSİ****116 ncı Birleşim****15 Temmuz 2004 Perşembe**

6. - *Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/825) (S. Sayısı : 635) (x)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Komisyon raporu 635 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Akif Hamzaçebi söz istemiştir.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 635 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına ilişkin olarak, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım; sözlerime başlamadan önce, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşeceğimiz bu tasarı, esas itibariyle, yıllardır bütçe kanunlarında yer aldığı halde, Anayasanın ilgili hükmüne aykırı olarak yer aldığı halde, bu alışkanlığın Anayasa Mahkemesi kararlarıyla zaman zaman iptal kararlarına konu edilmesi nedeniyle, bunların ilgili yasasına taşınması amacını taşıyor.

Hepinizin bildiği gibi, bütçe yasasının Anayasada düzenlenmiş çok özel bir süreci vardır; diğer yasalardan daha farklı bir şekilde yasalaşır, görüşme usulü farklıdır ve yine, diğer yasalardan farklı olarak, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından, bir kez daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine iade edilememektedir. Bu nedenle, bütçe yasalarına, bütçeyle ilgili olmayan hükümlerin konulmaması gerekmektedir; ancak, çeşitli hükümetler, zaman zaman bu Anayasa kuralını ihlal ederek, belki günün ihtiyaçlarından dolayı veya yasama sürecindeki birtakım zorluklardan dolayı, biraz da kolaylarına gelmesinden dolayı, ilgili yasalarda düzenleme yapmak yerine, bütçe yasasının bu yasama sürecindeki kendine özgü kolaylığı nedeniyle, çeşitli hükümleri bu yasaya koyma yoluna gitmişlerdir ve Anayasa Mahkemesine yapılan başvurularda da, bütçe yasasına konulmaması gereken bu hükümler, Anayasanın 161 inci maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

Öncelikle, tasarı, bu tip düzenlemeleri kendine özel bu yasaya, görüşmekte olduğumuz bu tasarıya taşıyor olması nedeniyle, bu açıdan olumlu bir düzenlemedir; ancak, tabii ki, bu düzenlemeleri kendi ilgili yasasına, özel yasasına taşıırken, bunların kapsadığı hususların ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tasarının bazı hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bütçe hakkı olarak ifade ettiğimiz, yürütme organına vermiş olduğu harcama yetkisi veya gelir toplama yetkisine ilişkin rakamları ihlal edici bir nitelik taşımaktadır. Birçok maddede, bütçenin gelir ve gider kalemleriyle ilişkilendirilmeksizin, gelir kaydına veya gider kaydına imkân veren düzenlemeler, gerçekte, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yürütme organına; yani, hükümete vermiş olduğu

bütçe büyüklüğüyle sınırlı kalma yönündeki iznini ihlal eden bir nitelik taşımaktadır. Örneğin, 2004 yılı bütçesinin 149 katrilyon lira gibi bir büyüklüğe sahip olduğunu düşünürsek; yani, yürütme organına, hükümete, ancak bu rakamla sınırlı olmak üzere bir harcama yapma yetkisinin verildiğini düşünürsek, bütçenin gider kalemleriyle ilişkili olmaksızın bazı harcamaların yapılmasına bu yasayla izin verilmesi demek, bütçe kanunuyla hükümete verilmiş olan harcama izninin aşılması sonucunu yaratmaktadır, yaratacaktır. Bu da, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına aykırı düşmektedir.

Örneğin, tasarinın 14 üncü maddesinde Maliye Bakanına 2004 yılı Bütçe Yasasıyla verilmiş olan yetki olağanüstü ölçüde genişletilmek suretiyle, kuruluş bütçelerindeki ödeneklerin hiçbir sınırla bağlı olmaksızın iptal edilerek Maliye Bakanlığı bütçesindeki yedek ödenek tertibine aktarılması öngörülmektedir. Bu, biraz önce sözünü ettiğim Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına aykırı bir durumdur. Bunun belki 2004 malî yılıyla sınırlı olabileceği, analitik bütçe sınıflandırmasına geçilmiş olması nedeniyle, bu geçiş döneminde belki buna ihtiyaç duyulduğu şeklinde, hükümetimizin bir açıklaması olabilir; ancak, diğer bazı maddelere baktığımızda, etkisi sadece bu yılla sınırlı olmayan, gelecek yıllara da taşan bu tip düzenlemelerin; yani, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkını ihlal eden düzenlemelerin olduğunu görüyoruz. Tasarinın 7 nci, 17 nci, 19 uncu, 21 inci, 22 nci ve 24 üncü maddelerinde bu düzenlemeler vardır, gecenin bu vaktinde bunların detayına girerek sizlerin zamanını almak istemiyorum.

Tasarinın çok önemli bir düzenlemesi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde yaptığı düzenlemedir; bu, şudur: Aşağı yukarı on yıldır bütçe yasalarında yer alan bir hükümlerle kamu kurumlarına bir kolaylık getirilmiştir. Kamu kurumlarının eğer vergi borçları varsa, bu vergi borçlarını nakit olarak ödemekte güçlük çekiyorlarsa, borçlarına karşılık olmak üzere, kamu hizmetlerinde kullanılabilecek nitelikteki taşınmazlarını Hazineye verebilmektedirler. Bu, kamu kurumları ile özellikle de belediyeler ile Hazine arasındaki borç-alacak ilişkisinin tasfiyesi yönünde bir düzenlemeydi; bugüne kadar çeşitli şekillerde işletilmek suretiyle, kamu kurumlarının borçlarının tasfiyesinde önemli bir olanak sağlamıştır. Ancak, bu maddede yeni olan husus, bu düzenlemenin, bu kolaylığın özel sektör borçları için de getiriliyor olmasıdır. Denilebilir ki, bunun adı kolaylıksa, özel sektörün vergi borçları için de bu kolaylığın kullanılmasında ne gibi bir sakınca vardır? Kanaatimce sakınca şudur: 6183 sayılı Yasaya göre, vergi borcu olan kişilerin, gerektiğinde gayrimenkullerine haciz konulmuş, takip sonucu bu gayrimenkullerin satılması suretiyle alacağın tahsili tercihi yapılmışsa, 6183 sayılı Yasa bunun yolunu belirtmiştir. Haciz sonrasında, o taşınmaz mal, eğer herhangi bir şekilde kişinin taksitlendirme, tecil gibi talepleri yoksa tabii ki, rekabete açık bir şekilde satışa çıkarılır, ihale sonucu oluşan en yüksek bedel üzerinden, 6183 sayılı Yasadaki şartlar dahilinde bunun satışı gerçekleştirilir. Yani, bir taşınmazın rayiç bedelini, ancak, onu ihaleye çıkararak, rekabete açık bir ihale yapmak suretiyle belirleyebilirsiniz. Tasarinın bu konuda getirdiği ise, bu konuda rekabeti kaldırmaktadır; o taşınmaz mala idare tarafından takdir edilen değer üzerinden, o taşınmaz mal, idare tarafından, yani, Maliye Bakanlığı tarafından satın alınacak ve o miktar kadar vergi borcu terkin edilecektir; bir ihale yok. Bir taşınmaz malın değeri ancak ihale sonucu belirlenir.

Bu şekilde vergi borcunun kapatılmasında, taşınmaz malın değerinin mahsup edilmek suretiyle kapatılması yoluna gidilmesinde hukuka uyarlık yoktur, esasında, borçlunun ve Hazine'nin hukukunu korumak yoktur; objektif değildir, sübjektif değerlendirmelere açık bir konudur ve 6183 sayılı Yasanın temel kabulünü ortadan kaldırmaktadır. Bu düzenlemenin doğru olmadığını sizlerin bilgisine sunmak istiyorum.

Bu maddenin diğer bir yanı, bu düzenlemeyle, vergi borcunun taşınmaz malın değeri kadar kısmının kabul edilmesi suretiyle kapatılmasındaki uygulama 2007 yılı sonuna kadar devam edecektir; yani, etkisi bu yıla sınırlı değildir. Geçici bir düzenleme gibi gözüküyor; ama, 2007 yılı sonuna kadar uygulanacaktır. 2007 yılı sonunda uzatılıp uzatılmayacağı da tabii ki belli değildir. Ayrıca, bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin bu işlem yapılacağı için, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkı zedelenmektedir.

Bugüne kadar belki yasalarda bu tür düzenlemeler vardı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkını ihlal eden, bu gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin işlem yapılması yönündeki ibareler vardı; ancak, artık, kamu malı yönetiminde yeni bir yasa var ve 5018 sayılı bu yasa 1.1.2005 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Bütçe sisteminde böylesine saydamlık öngören bir yasanın, Cumhuriyet Halk Partisinin de desteğiyle oybirliğiyle çıkmış olan bu yasanın uygulanacağı bir dönemde, saydamlığı bozan bu tip düzenlemelere yer verilmesinin doğru olmadığını düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tasarının bir diğer önemli düzenlemesi, yeşil kartlı vatandaşlarımız olarak ifade ettiğimiz yoksul vatandaşlarımızın tedavi giderlerinde getirmiş olduğu çok önemli bir düzenlemedir. Daha dün, Türkiye Büyük Millet Meclisi bu konuda bir yasayı kabul ederek, yeşil kartlı hastaların tedavilerinde karşılaştıkları birtakım sorunları düzeltmeye çalıştı, o yasayla bunlar düzeltildi; bu, son derece olumlu bir düzenleme.

Yaklaşık 13 500 000 yeşil kartlı vatandaşımızı ilgilendiren bu tasarıdaki düzenleme ise, yeşil kartlı hastaların bugüne kadar tedavi giderlerinin ödenmesinde ödeme emri aranmaması yönündeki kanun hükmünün bu tasarıyla kaldırılıyor olmasıdır.

Değerli arkadaşlar, bunu, son derece önemli bir düzenleme olarak buluyorum. Yeşil kartlı yoksul vatandaşlarımızın hastanelerde ücretsiz olarak tedavi edilebilmesinin temel varsayımı bu yasaydı; yani, bunların tedavi giderlerinin ödenmesinde saymanlar hiçbir zaman ödeme emri var mı yok mu araştırmasına gitmeyecek, ödemeyi yapacak; ödeme emri hususu, daha sonra Maliye Bakanlığının kendi meselesi olarak değerlendirilecekti.

Bakın, size rakam vermek istiyorum. Her sene, yeşil kartlı hastaların tedavisi için bütçelerde öngörülen ödenekler ile gerçekleşen rakamlar arasındaki farkı, son iki yılı örnek vermek suretiyle söylemek istiyorum: 2002 yılında yeşil kartlı hastaların tedavisi için 160 trilyon liralık bir ödenek öngörülmüştü; ama, gerçekleşme 537 trilyon lira olmuştur.

2003 yılında 510 trilyon lira ödenek öngörülmüşken, o miktarda kalınabileceği hedeflenmişken, 631 trilyon liralık bir gerçekleşme olmuştur.

2004 yılında öngörülen ödenek, hedef, 678 trilyon lira; ama, yılsonu gerçekleşmesinin ne olacağını bilmiyoruz; fakat, tasarının bu hükmü yürürlüğe girerse, hükümetler, bütçede yeşil kartlı hastaların tedavisi için ne kadarlık bir ödenek öngörmüşse, o ödenekle sınırlı kalınacaktır. Bunun yeşil kartlıya yansması hastanelerde tedavisinin yapılmaması olacaktır.

Bu hükmün doğru olmadığını tasarıdan çıkarılması gerektiğini düşünüyorum. Bunu sizlerin takdirine sunuyorum.

Bir diğer önemli konu, özelleştirme kapsamındaki kuruluşların özelleştirilmesi sonucu işten çıkan personelin özlük haklarına ilişkin olarak bütçe yasalarında yer alan bir hükmün buraya taşınması nedeniyle, bu tasarıya konulması nedeniyle karşı karşıya kaldığımız durum. Tasarının 15 inci maddesi, 4046 sayılı Yasaya bir 18 inci madde eklemek suretiyle, 27.11.1994 tarihinden sonra özelleştirilen kuruluşlarda işten çıkan veya iş akti feshedilen personelin özlük haklarına ilişkin birtakım düzenlemeler yapmaktadır. Ancak, 27.11.1994 tarihinden önce özelleştirilmiş olan kuruluşlarda bu tarihten sonra işten çıkan personelin özlük haklarını düzelten düzenleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Bu adaletsizliğin bu tasarının görüşmeleri sırasında giderilmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Bunu sizlerin takdirine sunuyorum. O insanlar da o kuruluşlarda çalışıyordu, tek farkı daha önce özelleştirilmiş, ama, onlara o tarihten sonra özelleştirilen işletmelerdeki çalışanlar gibi çıkarılmış, mağduriyetleri aynı; bunların mağduriyetlerini giderecek bir hükmün bu tasarıya konulmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; gecenin bu vaktinde ben tasarının diğer hususlarına girerek ayrıca vaktinizi almak istemiyorum. Konuşmamı burada bitiriyorum. Hepinize sabrınız için teşekkür ediyorum. K Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.